

Eendenkooien in Maas en Waal (1954) *"Dorado voor zeldzame vogels"*

Eendenkooi

*De bouw van de eendenkooi is eenvoudig maar uitgekield.
 Het merendeel van de eendenkooien is gegraven en heeft het
 karakteristieke ei-model, waarbij op de vier hoekpunten
 van de rechthoekige kooiplas een vangpijp is aangelegd.
 Omdat het van de wind afhangt waar je het beste eenden kunt vangen*

Eendenkooien vormen een oases van rust in het landschap, waar behalve de kooiker zelf praktisch geen mensen komen.

De beslotenheid van de kooi, vormt een waar dorado voor allerhande soorten zeldzame vogels, die hier een rustige en ongestoorde broedplaats vinden.

Vogelpopulatie

Vogelsoorten, die in de meeste streken van ons land als uitgestorven worden beschouwd, komt men in de nabijheid van de eendenkooien nog vaak tegen.

Van landbouwzijde wordt wel eens verondersteld, dat de aanwezigheid van zulke vogelkolonies schadelijk zou zijn voor het gewas.

Maar deskundigen beweren echter dat het omgekeerde eerder het geval is.

Het eventueel verdwijnen van de kooien -en daarmee van de vogels- zou een aanzienlijke schadepost voor de landbouw betekenen.

Aantallen

In Maas en Waal West
zijn momenteel (1954)
nog **acht eendekooien**

Koiker beroep

Over het algemeen schijnt het beroep nog een vrij aardige boterham op te leveren en de koolkers hebben zich daarom met hand en tand verzet tegen plannen die hun ondergang beoogden.

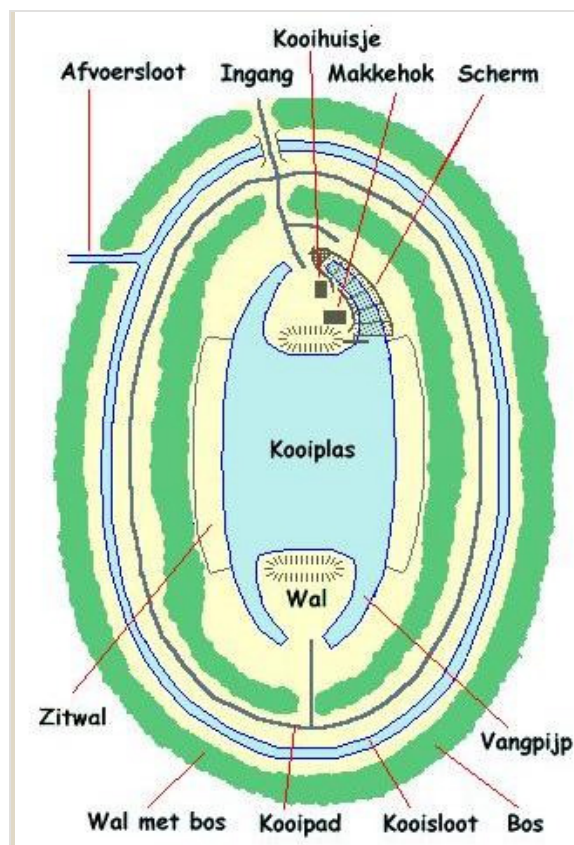
Onder de acht kooikers die in Maas en Waal dit oude en merkwaardige beroep uitoefenen **vindt men zelfs een vrouw**.

Ruilverkaveling

Ondanks hun vrij eenzaam bestaan, zijn zelfs de kooikers niet ontkomen aan de organisatie woede van deze eeuw en hebben hun eigen bond van eendekooihouders.

Tot de oorlog waren de meeste eendekooien niet in gevaar.

Maar toen na de oorlog de **ruilverkaveling** in het rivierengebied tot stand kwam en op grootscheepse wijze gestreefd werd naar nieuwe welvaart, beschouwden velen de eendekooien als lastige obstakels.

Afmetingen

Allereerst nemen de kooien land in beslag. Iedere kooi heeft een gemiddelde oppervlakte van drie en een halve tot vier hectare.

Maar daarnaast bestaat een oude bepaling waarbij het verboden is, lawaai te maken in een straal van 753 meter, gemeten van het hart van de kool.

Jagers vonden dat altijd al onplezierig en het uitvoeren van een gigantisch werk als de ruilverkaveling in Maas en Waal West. Zal ongetwijfeld tijdelijk ook de nodige overlast voor de kooien betekenen.

Een kooiplas heeft dus meestal vier gebogen uiteinden, de vangpijpen. Om de kooiplas en aan de binnenzijde van de vangpijpen staan rietschermen van ongeveer 2 meter hoog. De vangpijpen zijn afgedekt met netten of gaas. In de buitenbocht van de vangpijp staan losse, schuin geplaatste rietschermen. Deze zijn zo neergezet, dat ze voor de eenden vanaf de plas gezien één geheel lijken te zijn. De kooiker kan er achter lopen zonder dat de eenden hem zien. Zelf kan hij wel door kijkgaatjes in de rietschermen kijken. Voor het vangen gebruikt een kooiker een schrander hondje, het kooikershondje.

Als de eenden de vangpijp in zwemmen zien ze op een bepaald punt de kooiplas niet meer. het lijkt dan of ze alleen aan het einde van de vangpijp er uit kunnen komen. Zo gaan de eenden de pijp uit... Heel wat Nederlandse spreekwoorden komen van het kooibedrijf.

Krantentitel: De Tijd : godsdienstig-staatkundig dagblad

Datum, editie: 29-06-1954, Dag